

Analýza případů virové hepatitidy A (dg B15, VHA) – od roku 2018 do 14. 12. 2025* (ukončený 50. k. t.)

V České republice bylo do 14. 12. 2025 hlášeno 3049 případů onemocnění (nemocnost 28,0 na 100 000 obyvatel), včetně 34 úmrtí. Počty případů vykázané v posledních týdnech cca od 45. kalendářního týdne mají sestupnou tendenci.

Je důležité připomenout, že případy hepatitidy A se v České republice povinně hlásí, patří mezi infekční onemocnění, při nichž se nařizuje izolace ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče, a léčení hepatitidy A je povinné (vyhláška č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a vybraných zařízení sociálních služeb).

U neočkovaných a vnímavých kontaktů nemocného s VHA (tj. osob, které v minulosti onemocnění prokazatelně neprodělaly) se nařizuje lékařský dohled, u blízkých kontaktů postexpoziční očkování (vyhláška č. 389/2023 Sb., o systému epidemiologické bdělosti pro vybraná infekční onemocnění), součástí opatření je rovněž dodržování přísné osobní hygieny a hygienických návyků a zákaz činností, například zákaz návštěvy bazénu, sauny, posilovny, dětských táborů, u osob neočkovaných zákaz práce s nebalenými potravinami, atd.

Úvod

Do roku 1965 se epidemie hepatitid v bývalém Československu opakovaly každý rok. Poté postupně docházelo k zlepšení hygienické úrovně, zejména v souvislosti s dostupností nezávadné pitné vody a rozšíření kanalizační sítě. Celkový trend vývoje nemoci VHA v ČR je od poloviny 60. let klesající; výjimkou byla v roce 1979 rozsáhlá alimentární epidemie, kdy počty hlášených případů přesáhly 32 tisíc. Poslední zvýšené výskyty virové hepatitidy A v České republice byly zaznamenány v 80. letech dvacátého století; počty případů se pohybovaly cca od 1500 do 3500 případů za rok. V 90. letech se hlášené počty případů dále snižovaly; bylo hlášeno průměrně 870 až 2080 případů za rok.

Sérologické přehledy zjišťující hladiny protilátek proti viru hepatitidy A (anti HAV) byly provedeny v letech 1984, 1996 a 2001; podle nich bylo možné sledovat vývoj promořenosti české populace. Výsledky ukázaly, že vysoká prevalence anti HAV je pouze ve věkových skupinách, které zažily období vysokého výskytu VHA, tj. narozených do roku 1965, což je současná populace cca ve věku 65 let a starší.

S celkovým poklesem výskytu VHA v české populaci postupně narůstá počet vnímavých jedinců; tedy těch, kteří se s onemocněním dosud nesetkali nebo nejsou očkováni a mají větší pravděpodobnost se při styku s infikovanou osobou, potravinami nebo předměty nakazit. To dokazují lokální epidemie ve vnímavé populaci v posledních letech; na základě dat a zkušeností z předchozích let trvá návrat k „obvyklým“ počtům většinou dva až tři roky. V roce 2024 dosáhl počet potvrzených onemocnění virovou hepatitidou A v ČR celkem 636 případů a byla zaznamenána dvě úmrtí v souvislosti s onemocněním VHA. Případy byly hlášeny ve všech krajích ČR a ve všech věkových skupinách.

VHA má dlouhou inkubační dobu (15-50 dní), maximum nakažlivosti začíná již ve druhé polovině inkubační doby, kdy je již virus přítomen

ve stolici (1 až 2 týdny před začátkem onemocnění) a trvá 1 až 2 týdny po začátku onemocnění. Většina případů onemocnění může probíhat inaparentně. Současný stav prevalence infekce v populaci je tedy odhadován pouze z dat nahlášených symptomatických případů a jejich kontaktů v rámci epidemií. Případy v inkubační době a inaparentní případy tedy nejsou v ISIN (v informačním systému infekčních nemocí) obvykle zahrnuty.

VHA souhrn a celkové počty do 14. 12. 2025*

- Celkem bylo v roce 2025* hlášeno 3049 případů virové hepatitidy typu A; dosud nahlášené případy VHA v roce 2025 významně převyšují průměrné i maximální počty hlášených případů v letech 2018 až v 2024, graf č. 1; č. 2; č. 3;
- Případy VHA jsou hlášeny ve všech věkových skupinách, od nejmenších dětí až po seniory. Nejvíce případů VHA v roce 2025* je hlášeno u osob ve věkové skupině 35-39 let (331x), následují věkové skupiny 40-44 let (291x), 30-34 let (272x), 45-49 let (269x), u dětí je nejvíce případů zaznamenáno ve věkové skupině 5-9 let (219x), onemocnění VHA je hlášeno u 14 dětí do 1 roku věku, za poslední dva týdny nebyl z této věkové skupiny hlášen další případ onemocnění VHA, graf č. 4; č. 5; tab. č. 1.

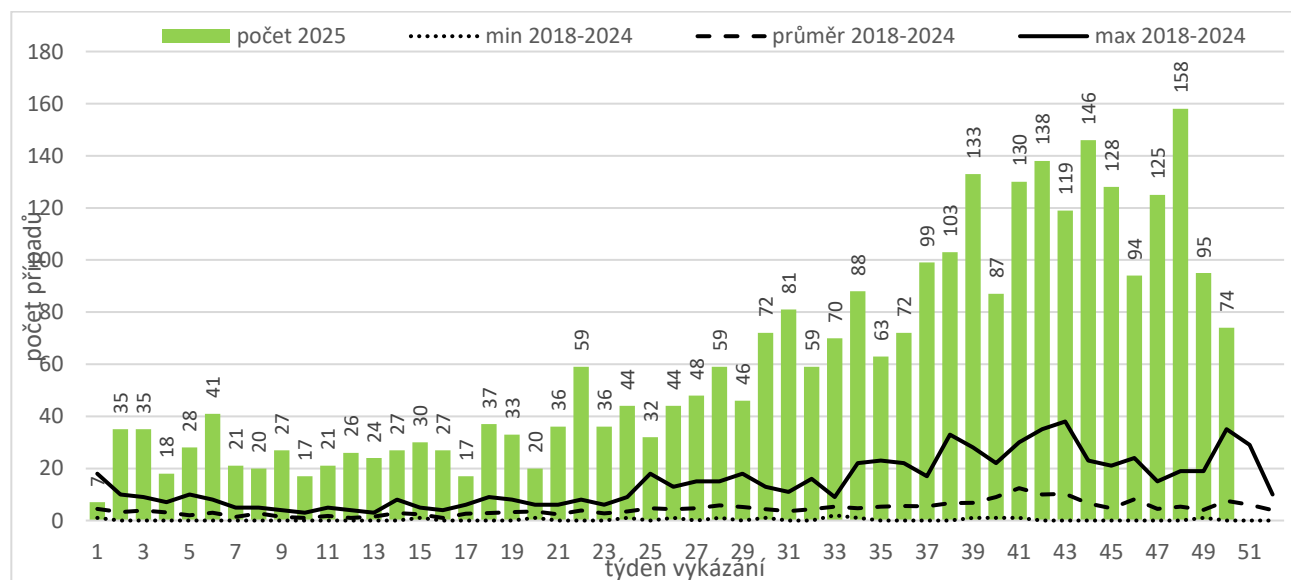
VHA v krajích

- Nejvíce případů VHA v roce 2025* hlásí hl. m. Praha (1303 případů), kraj Středočeský (461 případů) a Moravskoslezský (243 případů); nárůst případů od 42. kalendářního týdne hlásí také Jihomoravský kraj, od začátku roku je zde evidováno 175 případů onemocnění;
- Nejméně případů VHA v roce 2025* hlásí kraj Vysočina (29 případů; v posledních sedmi týdnech hlášen jeden případ), Královehradecký (41 případů; poslední čtyři týdny nebyl hlášen ani jeden případ), Liberecký (45 případů, v posledních pěti týdnech hlášeny 4 případy onemocnění VHA), tab. č. 2, kartogram č. 1.

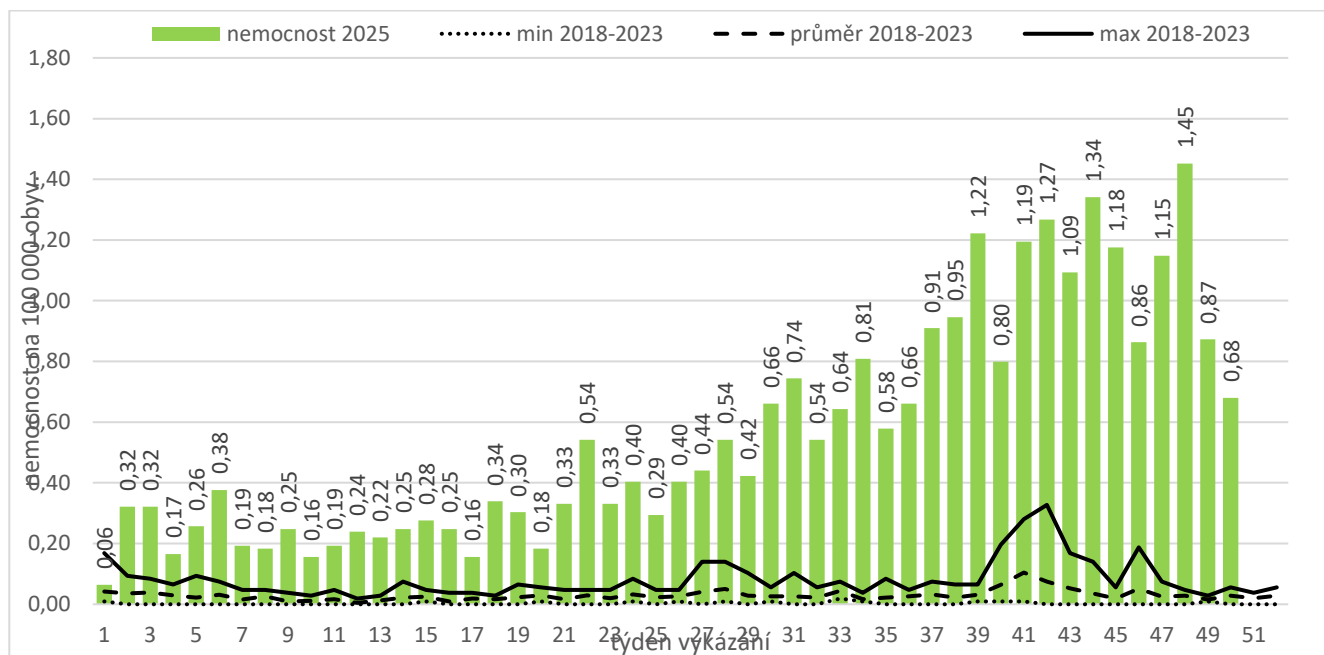
VHA hospitalizace

- Z celkového počtu 3049 případů hlášených v roce 2025* bylo 2350 osob hospitalizováno na infekčním oddělení (77,1 %);

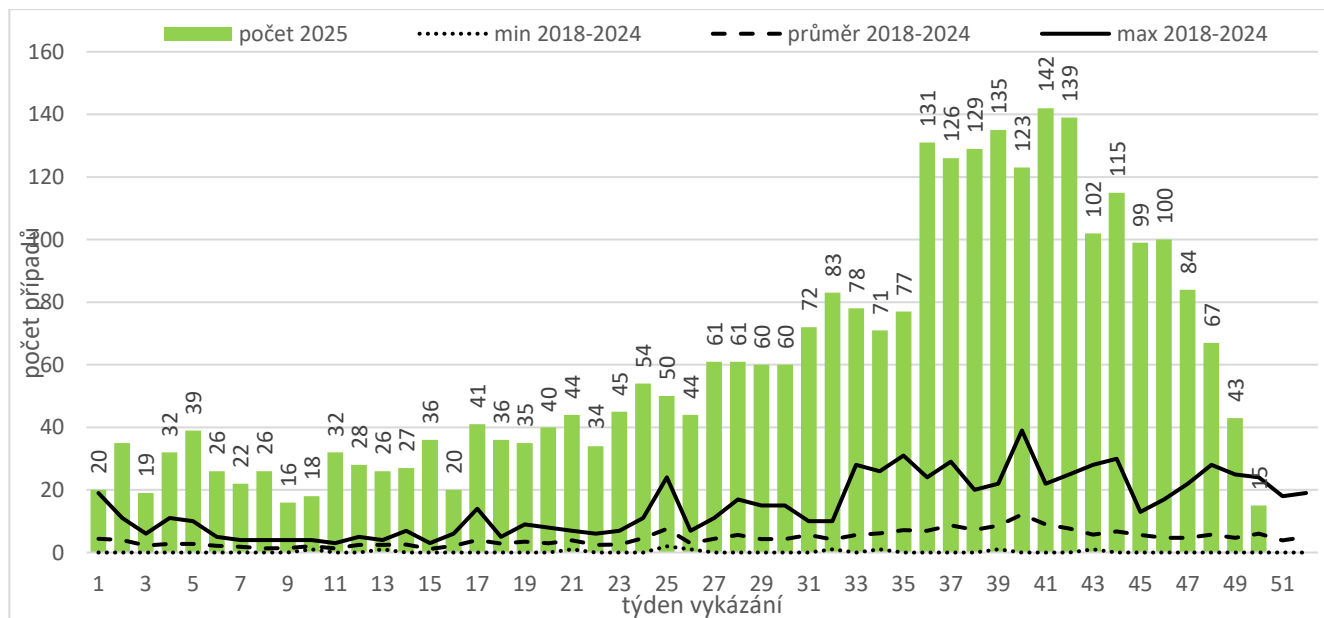
Graf č. 1 – VHA, ČR, počet případů podle týdne vykazání v roce 2025* ve srovnání s lety 2018 – 2024

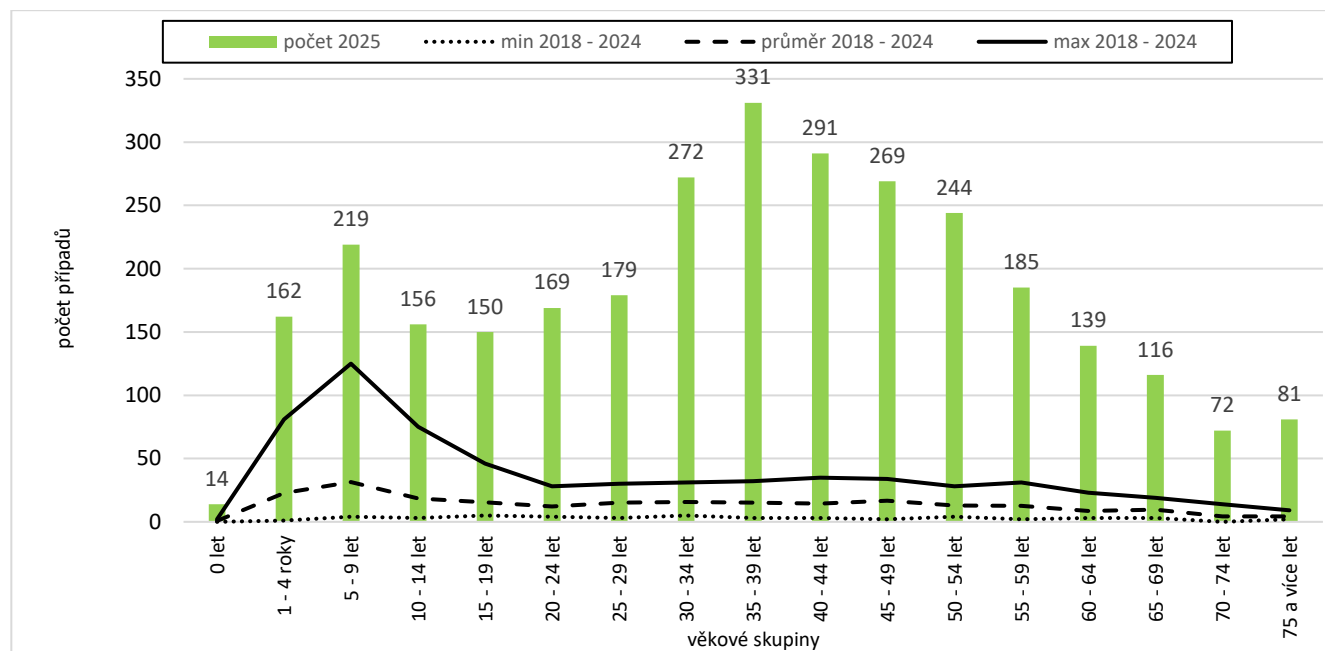
Graf č. 2 – VHA, ČR, nemocnost na 100 000 obyvatel podle týdne vykazání v roce 2025* ve srovnání s lety 2018 – 2024

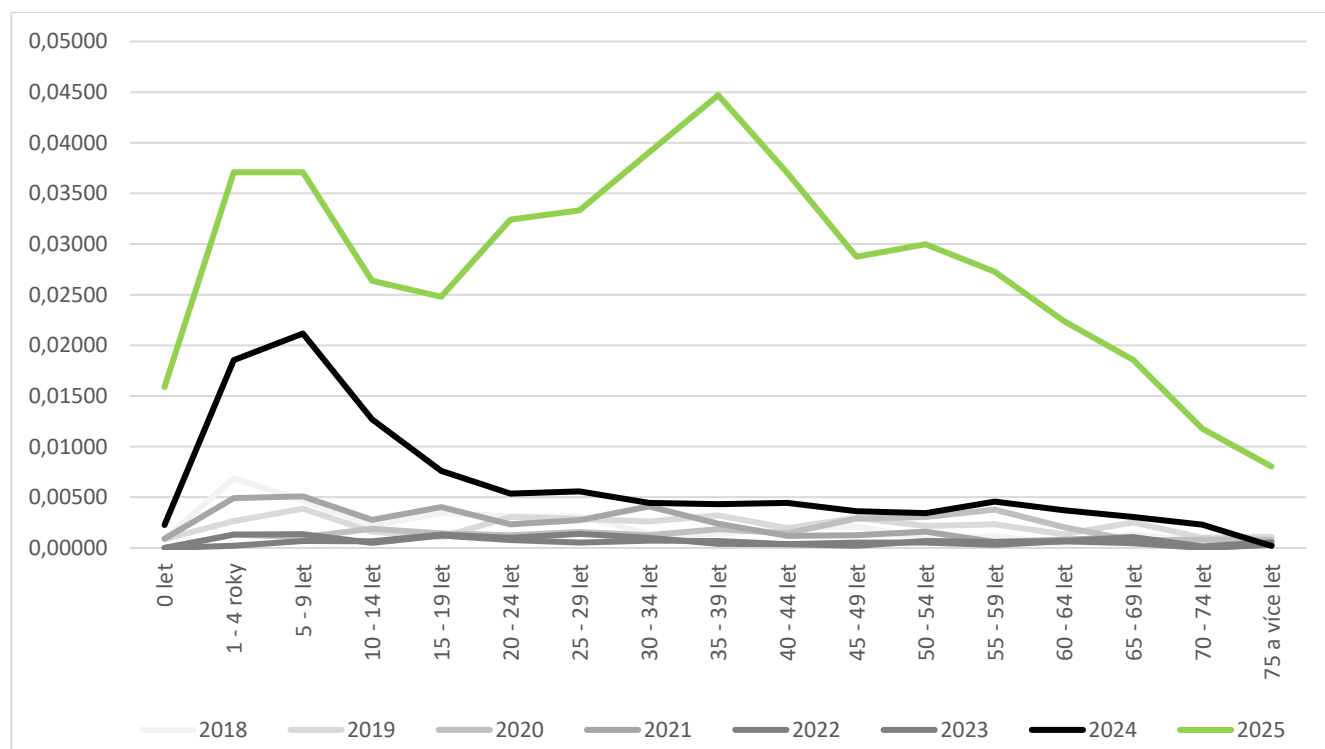
Graf č. 3 – VHA, ČR, počet případů podle prvních příznaků v roce 2025* ve srovnání s lety 2018 – 2024

Graf č. 4 – VHA, ČR, počet případů podle věkových skupin v roce 2025* ve srovnání s lety 2018 – 2024

Graf č. 5 – VHA, ČR, nemocnost na 100 000 obyvatel podle věkových skupin v roce 2018 - 2025*

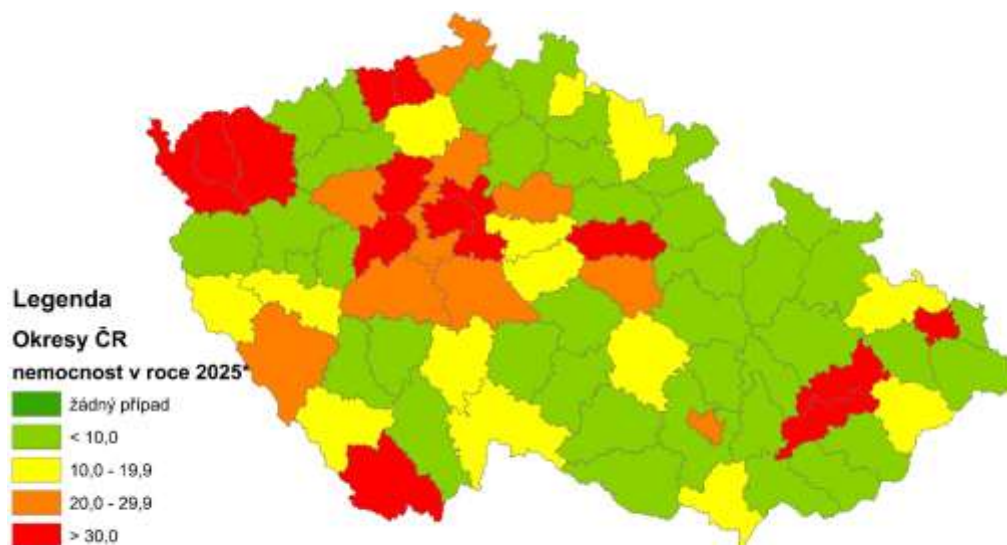
Tabulka č. 1 - VHA, ČR, počet případů ve věkových kategoriích a jednotlivých týdnech roku 2025* podle týdne vykazání

týden vykazání	0 let	1 - 4 roky	5 - 9 let	10 - 14 let	15 - 19 let	20 - 24 let	25 - 29 let	30 - 34 let	35 - 39 let	40 - 44 let	45 - 49 let	50 - 54 let	55 - 59 let	60 - 64 let	65 - 69 let	70 - 74 let	75 a více let	celkem
1	0	0	0	1	0	1	2	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	7
2	1	5	11	3	1	3	2	1	1	1	3	0	2	1	0	0	0	35
3	0	3	4	1	5	4	4	2	2	3	3	1	0	1	1	0	1	35
4	1	1	4	1	0	0	4	4	0	1	0	1	1	0	0	0	0	18
5	2	3	3	4	1	5	2	2	2	0	2	0	1	0	1	0	0	28
6	0	10	4	4	5	6	5	2	3	1	0	0	0	1	0	0	0	41
7	0	2	4	2	1	0	0	3	3	2	3	0	1	0	0	0	0	21
8	0	2	3	1	2	2	1	2	1	0	1	1	1	0	2	1	0	20
9	0	3	1	1	3	4	4	2	3	3	0	1	1	0	0	0	1	27
10	0	0	4	0	1	1	2	2	3	3	1	0	0	0	0	0	0	17
11	0	2	4	1	3	2	2	2	2	0	2	1	0	0	0	0	0	21
12	0	7	5	4	0	2	0	0	3	1	2	1	0	0	1	0	0	26
13	0	3	2	0	2	1	3	3	4	2	2	1	1	0	0	0	0	24
14	0	1	2	4	2	0	6	5	1	1	2	1	1	1	0	0	0	27
15	0	1	4	2	2	4	2	4	2	1	4	1	1	0	2	0	0	30
16	0	3	1	2	1	3	2	1	4	3	0	2	3	0	0	1	1	27
17	0	0	2	0	1	2	1	3	2	3	1	1	0	0	1	0	0	17
18	1	8	5	3	0	2	4	4	1	4	1	2	1	1	0	0	0	37
19	0	1	2	4	4	1	1	2	7	2	1	2	2	1	1	0	2	33
20	0	2	3	2	1	1	1	2	0	3	2	0	0	2	1	0	0	20
21	0	1	5	1	3	1	0	3	3	8	2	2	2	1	3	1	0	36
22	0	3	5	1	5	2	0	9	10	6	8	4	0	4	1	1	0	59
23	0	1	5	0	2	2	2	4	9	4	5	1	0	0	0	0	1	36
24	0	5	4	2	1	1	3	0	5	5	0	8	2	3	2	1	2	44
25	0	2	1	0	0	0	5	5	2	5	3	5	1	2	0	1	0	32
26	1	2	3	1	2	3	5	4	5	4	2	1	3	2	2	4	0	44
27	0	5	3	4	5	2	3	3	6	2	8	3	1	1	0	1	1	48
28	0	2	3	3	3	5	3	3	7	6	8	7	5	0	1	1	2	59
29	0	0	1	2	0	1	2	5	8	6	3	6	7	2	1	0	2	46
30	0	2	4	5	2	2	7	9	11	4	9	4	6	2	3	2	0	72
31	0	3	6	2	4	5	9	7	13	5	9	7	3	3	2	2	1	81
32	0	3	4	4	3	3	6	7	6	3	3	4	7	4	0	1	1	59
33	0	3	3	2	5	4	2	6	12	4	5	11	7	1	3	1	1	70
34	1	4	7	6	6	4	3	1	11	12	5	4	11	6	2	3	2	88
35	0	1	2	4	3	6	3	3	7	6	4	4	2	7	4	4	3	63
36	0	3	2	3	5	6	4	6	11	5	1	8	8	4	1	3	2	72
37	1	1	11	9	7	7	8	7	3	4	9	6	8	9	5	1	3	99
38	0	5	5	5	3	9	3	13	8	13	8	10	8	4	3	3	3	103
39	1	7	14	8	3	7	6	15	14	10	7	17	9	6	5	2	2	133
40	1	4	7	3	2	2	6	4	8	7	8	7	6	10	5	0	7	87
41	0	3	8	4	8	3	5	10	10	19	16	9	8	12	6	3	6	130
42	1	2	3	7	7	2	8	15	9	12	21	14	11	3	9	5	9	138
43	0	3	5	5	2	7	4	8	18	21	9	12	11	6	4	3	1	119
44	0	9	6	5	12	7	7	12	25	7	15	13	7	4	9	4	4	146
45	0	7	10	2	7	3	7	13	10	17	8	12	5	6	7	6	8	128
46	0	1	5	2	4	6	2	10	5	10	13	7	9	9	6	4	1	94
47	2	4	5	6	4	9	6	11	15	14	15	9	3	8	6	4	4	125
48	1	8	4	12	3	9	6	18	20	19	17	17	8	4	4	4	4	158
49	0	7	5	3	3	3	3	9	7	10	11	9	5	4	7	3	6	95
50	0	4	5	5	1	4	3	6	8	9	7	7	5	4	4	2	0	74
celkem	14	162	219	156	150	169	179	272	331	291	269	244	185	139	116	72	81	3049

abulka č. 2 - VHA, ČR, počet případů v krajích a jednotlivých týdnech roku 2025* podle týdne vykazání

kraj týden	hl. m. Praha	Středo- český	Jiho- český	Plzeňský	Karlo- varský	Ústecký	Liberecký	Královo- hradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho- moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko- slezský	CELKEM
1	0	1	0	1	4	0	1	0	0	0	0	0	0	0	7
2	0	14	0	1	1	1	3	0	0	0	1	5	1	8	35
3	1	8	0	0	3	1	3	0	0	0	0	7	2	10	35
4	4	3	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	9	18
5	1	9	0	0	0	4	3	0	0	1	0	3	2	5	28
6	5	4	0	0	2	13	3	1	0	0	0	6	0	7	41
7	3	2	0	0	6	0	0	0	0	0	0	5	3	2	21
8	4	3	0	0	1	2	0	0	1	0	1	3	1	4	20
9	7	2	0	0	1	1	1	0	4	0	0	5	2	4	27
10	7	2	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2	1	3	17
11	4	5	0	0	2	4	0	0	0	0	0	1	0	5	21
12	1	6	0	1	0	5	0	0	0	0	1	5	2	5	26
13	6	4	2	0	0	1	0	0	1	0	1	2	0	7	24
14	6	6	3	0	3	0	0	0	0	0	2	2	2	3	27
15	6	6	13	0	0	1	0	1	0	1	0	2	0	0	30
16	6	6	2	1	0	3	0	0	0	1	2	3	1	2	27
17	9	3	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	17
18	5	9	3	1	2	5	1	0	0	0	1	1	2	7	37
19	11	8	0	1	3	3	0	0	0	1	0	0	0	6	33
20	7	5	2	0	0	0	1	0	0	0	0	2	1	2	20
21	16	4	2	0	0	4	1	0	0	1	1	0	3	4	36
22	41	3	6	0	4	1	0	0	0	1	0	1	1	1	59
23	24	3	0	0	2	2	0	1	0	0	0	2	1	1	36
24	17	8	2	0	7	0	1	0	0	1	0	0	3	5	44
25	12	6	2	0	1	1	0	1	0	2	5	1	1	0	32
26	26	4	2	1	2	1	0	0	0	1	0	1	5	1	44
27	22	8	3	1	5	3	0	0	2	1	0	0	0	3	48
28	32	13	2	0	4	0	3	0	0	2	1	0	2	0	59
29	22	11	0	0	4	1	0	1	1	0	2	0	2	2	46
30	34	9	0	0	7	5	0	3	5	0	2	1	3	3	72
31	39	6	1	1	3	5	0	2	18	2	2	0	0	2	81
32	29	11	0	0	0	3	0	1	9	0	1	1	2	2	59
33	29	10	8	1	3	4	1	1	5	0	2	2	1	3	70
34	39	17	0	3	7	4	0	0	4	6	1	1	4	2	88
35	28	11	1	2	3	1	1	3	5	1	1	1	2	3	63
36	39	7	2	4	2	2	0	3	4	0	1	6	1	1	72
37	46	7	5	0	5	9	0	1	11	0	3	2	1	9	99
38	50	18	1	3	4	4	4	2	3	3	2	0	3	6	103
39	65	22	3	7	3	6	5	6	2	1	8	0	1	4	133
40	34	18	1	5	5	6	1	0	1	0	5	4	0	7	87
41	71	26	1	2	6	1	2	2	3	0	5	1	2	8	130
42	78	19	1	7	4	7	1	2	0	1	10	1	0	7	138
43	42	22	4	4	11	1	1	3	3	1	13	2	3	9	119
44	82	18	4	4	0	8	0	2	2	0	12	3	2	9	146
45	61	15	1	3	13	9	1	2	3	0	8	2	1	9	128
46	37	16	6	3	6	3	0	3	0	0	9	0	2	9	94
47	50	18	6	1	5	8	0	0	0	0	14	0	7	16	125
48	93	7	6	1	8	6	2	0	1	0	24	1	3	6	158
49	38	11	2	4	5	5	2	0	1	1	13	0	0	13	95
50	14	7	3	4	6	8	0	0	2	0	20	1	2	7	74
Celkem	1303	461	101	68	164	162	45	41	91	29	175	88	78	243	3049

Kartogram č. 1 – VHA, ČR, kumulativní nemocnost na 100 000 obyvatel v jednotlivých okresech v roce 2025*

VHA úmrtí

V od minulé zprávy byla nahlášena 3 úmrtí, celkem bylo v roce 2025* hlášeno 34 úmrtí. K většině úmrtí došlo u osob s rizikovým chováním nebo s chronickým postižením jater. Právě u těchto osob může mít VHA závažnější až fatální průběh. Riziko závažného průběhu a úmrtí narůstá s věkem a je vyšší u osob s chronickým onemocněním jater nebo oslabenou imunitou.

Z 34 případů úmrtí došlo ve 30 případech k úmrtí u mužů a ve 4 případech u žen. Všechna úmrtí byla zaznamenána u dospělých osob, a to ve věkové skupině 30–39 let 3x, 40–49 let 6x, 50–59 let 9x, 60–69 let 10x, ve věkové skupině 70–79 let 4x, a dále 80 a více let 2x.

1. **Muž, 60 let**, kraj Moravskoslezský, první příznaky 8. 1. 2025, **úmrtí 22. 1. 2025**, akutní pankreatitida, selhání ledvin, šok;
2. **Muž, 67 let**, kraj Karlovarský, první příznaky 11. 2. 2025, **úmrtí 27. 2. 2025**, chronické onemocnění ledvin;
3. **Muž, 74 let**, hl. m. Praha, první příznaky 6. 3. 2025, **úmrtí 10. 3. 2025**, jaterní selhání v terénu VHA nasedající na jaterní cirhózu, nejspíše toxonutritivní etiologie;
4. **Muž, 50 let**, hl. m. Praha, první příznaky 11. 3. 2025, **úmrtí 15. 3. 2025**, jaterní selhání u bezdomovce i.v. narkomana
5. **Muž, 36 let**, hl. m. Praha, první příznaky 25. 3. 2025, **úmrtí 30. 3. 2025**, casus socialis, i.v. narkoman, a alkoholismus, jaterní selhání při VHA a dekompenzaci chronické jaterní cirhózy;
6. **Muž, 55 let**, kraj Středočeský, první příznaky 28. 3. 2025, **úmrtí 3. 4. 2025**, alkoholismus, cirhóza jater;
7. **Muž 55 let**, kraj Středočeský, první příznaky 14. 5. 2025, **úmrtí 17. 5. 2025**, casus socialis, ethylik;
8. **Muž, 45 let**, kraj Olomoucký, první příznaky 28. 5. 2025, **úmrtí 29. 5. 2025**, alkoholické jaterní selhání, srdeční zástava NS;
9. **Muž, 44 let**, hl. m. Praha, první příznaky 7. 6. 2025, **úmrtí 19. 6. 2025**, casus socialis, ethylik, multiorgánové selhání;
10. **Muž, 71 let**, kraj Vysočina, první příznaky, 16. 6. 2025, **úmrtí 26. 6. 2025**;
11. **Muž, 56 let**, kraj Zlínský, první příznaky 19. 6. 2025, **úmrtí 8. 7. 2025**;
12. **Muž, 72 let**, hl. m. Praha, první příznaky 10. 8. 2025, **úmrtí 14. 8. 2025**, polymorbidní pacient, akutní jaterní selhání, renální insuficience;
13. **Žena, 35 let**, kraj Středočeský, první příznaky 7. 8. 2025, **úmrtí 15. 8. 2025**, casus socialis, ethylik, akutní jaterní selhání,
14. **Muž, 41 let**, hl. m. Praha, první příznaky 15. 8. 2025, **úmrtí 19. 8. 2025**, casus socialis, jaterní a multiorgánové selhání;
15. **Muž, 63 let**, kraj Pardubický, první příznaky 17. 8. 2025, **úmrtí 27. 8. 2025**, multiorgánové selhání;
16. **Muž, 60 let**, kraj Pardubický, první příznaky 1. 8. 2025, **úmrtí 28. 8. 2025**, ethylik, diabetes, obezita, chronická virová hepatitida B, jaterní selhání;

17. **Muž, 51 let**, kraj Moravskoslezský, první příznaky 23. 9. 2025, **úmrť 5. 9. 2025**, casus socialis, drogové závislý, alkoholismus;
18. **Žena, 82 let**, hl. m. Praha, první příznaky 11. 9. 2025, **úmrť 17. 9. 2025**, akutní jaterní selhání;
19. **Muž, 38 let**, hl. m. Praha, první příznaky 4. 9. 2025, **úmrť 18. 9. 2025**, bez domova, alkoholismus, fulminantní průběh, akutní respirační selhání, septický šok;
20. **Muž, 65 let**, hl. m. Praha, první příznaky 3. 9. 2025, **úmrť 21. 9. 2025**, bez domova, neočkovaný, ethylik;
21. **Muž, 43 let**, hl. m. Praha, první příznaky 11. 9. 2025, **úmrť 27. 9. 2025**, neočkovaný, casus socialis, ethylik;
22. **Muž, 63 let**, kraj Jihočeský, první příznaky 26. 9. 2025, **úmrť 4. 10. 2025**,
23. **Muž, 68 let**, kraj Moravskoslezský, první příznaky 22. 9. 2025, **úmrť 7. 10. 2025**,
24. **Muž, 40 let**, kraj Středočeský, první příznaky 6. 10. 2025, **úmrť 10. 10. 2025**, bez domova
25. **Muž, 64 let**, kraj Olomoucký, první příznaky 14. 9. 2025, **úmrť 11. 10. 2025**, steatóza jater, VHA vedla k rozvratu metabolismu;
26. **Muž, 56 let**, kraj Jihomoravský, první příznaky 20. 9. 2025, **úmrť 12. 10. 2025**, bezdomovec;
27. **Žena, 40 let**, hl. m. Praha, první příznaky 11. 10. 2025, **úmrť 16. 10. 2025**, bez domova, ethylik, metabolický rozvrat při dekompenzaci cirhózy jater v důsledku akutní VHA;
28. **Muž, 68 let**, hl. m. Praha, první příznaky 10. 10. 2025, **úmrť 22. 10. 2025**, kardiovaskulární a endokrinní komorbidity, fulminantní selhání jater, metabolický rozvrat;
29. **Muž, 56 let**, hl. m. Praha, první příznaky 22. 9. 2025, **úmrť 23. 10. 2025**, septický šok při nekrotizující pankreatitidě;
30. **Muž, 82 let**, hl. m. Praha, první příznaky 1. 9. 2025, **úmrť 6. 10. 2025**, jaterní selhání při cirhóze jater (dohlášeno 26. 11. 2025);
31. **Muž, 78 let**, hl. m. Praha, první příznaky 12. 9. 2025, **úmrť 20. 9. 2025**, susp. ischemická kolitida, tumor močového měchýře, dialyzovaný pacient (dohlášeno 28. 11. 2025).
32. **Žena, 51 let**, Příbram, první příznaky 9. 11. 2025, **úmrť 25. 11. 2025**, alkoholik, narkomanka,
33. **Muž, 66 let**, kraj Jihomoravský, nezaměstnaný, bezdomovec, nalezen mrtev, onemocnění aktivně vyhledáno v rámci pitvy zemřelého;
34. **Muž, 58 let**, kraj Jihomoravský, **úmrť 6. 11. 2025**, smrt následkem pádu, dg. zjištěna v Ústavu soudního lékařství;

VHA rizikové skupiny

Z celkového počtu 2597 případů vykázaných v roce 2025*, bylo 687x uvedeno rizikové chování (i více u jedné osoby): 275x i. v. aplikace drog, 366x bezdomovectví, 40x výkon trestu, muži mající sex s muži 4x; osoby s HIV 2x;

Závěr

V průběhu roku 2025 narůstá počet hlášených případů VHA. Případy VHA v celé České republice jsou registrovány u osob s rizikovým chováním, především závislých na drogách a u lidí bez domova, ale také v dětské populaci a v populaci dospívajících a dospělých.

Celkové počty případů vykázané v posledních týdnech, cca od 45. kalendářního týdne, mají sestupnou tendenci.

Nárůst případů v posledních týdnech hlásí Jihomoravský kraj, především v komunitě lidí bez domova a studentů vysokých škol.

Hlavní způsob přenosu VHA je vodou nebo potravinami kontaminovanými stolicí infekčního jedince a přenos fekálně orální od osoby k osobě, nejčastěji v dětském nebo rodinném kolektivu. Infekce bývá označována za tzv. nemoc špinavých rukou. Od osoby s viremickou fází (virus je přítomen v krvi infikovaného) je možný také parenterální přenos injekčními stříkačkami nebo jehlami.

Právě mezi dětmi a mladými lidmi v kolektivech je asi nejsložitější uhlídat důslednou hygienu a mytí rukou, například po použití toalety, před jídlem atd. Největší problém s hygienickými návyky bývá u malých dětí, v sociálně vyloučených komunitách, ale i u lidí bez domova, na ubytovnách a podobně, nicméně k nákaze může dojít u jakékoli vnímavé osoby. Přenos hepatitidy je možný také předměty kontaminovanými infekční stolicí, jako jsou například kliky dveří nebo madla v dopravních prostředcích atd., zkrátka lidmi často dotýkaná místa a předměty, na kterých virus hepatitidy A ulpí. K přenosu nákazy dochází hlavně v důsledku špatných hygienických podmínek a nedodržování cílených protiepidemických opatření.

Vzhledem k tomu, že Česká republika patřila v posledních desetiletích mezi země s relativně nízkým výskytem VHA (viz graf č. 6), je velká část populace k onemocnění vnímavá, přitom počty hlášených případů, také vzhledem k asymptomatickým průběhům onemocnění VHA, pravděpodobně neodrážejí reálný stav. **Na základě dostupných dat lze předpokládat, že séroprevalence je nízká u mladších a středních věkových skupin.**

Aktuální vyšší počty zemřelých s VHA jsou dány šířením VHA v rizikové populaci lidí bez domova, alkoholiků a uživatelů drog, kde lze předpokládat chronické poškození jater, což je z hlediska průběhu onemocnění velmi významné.

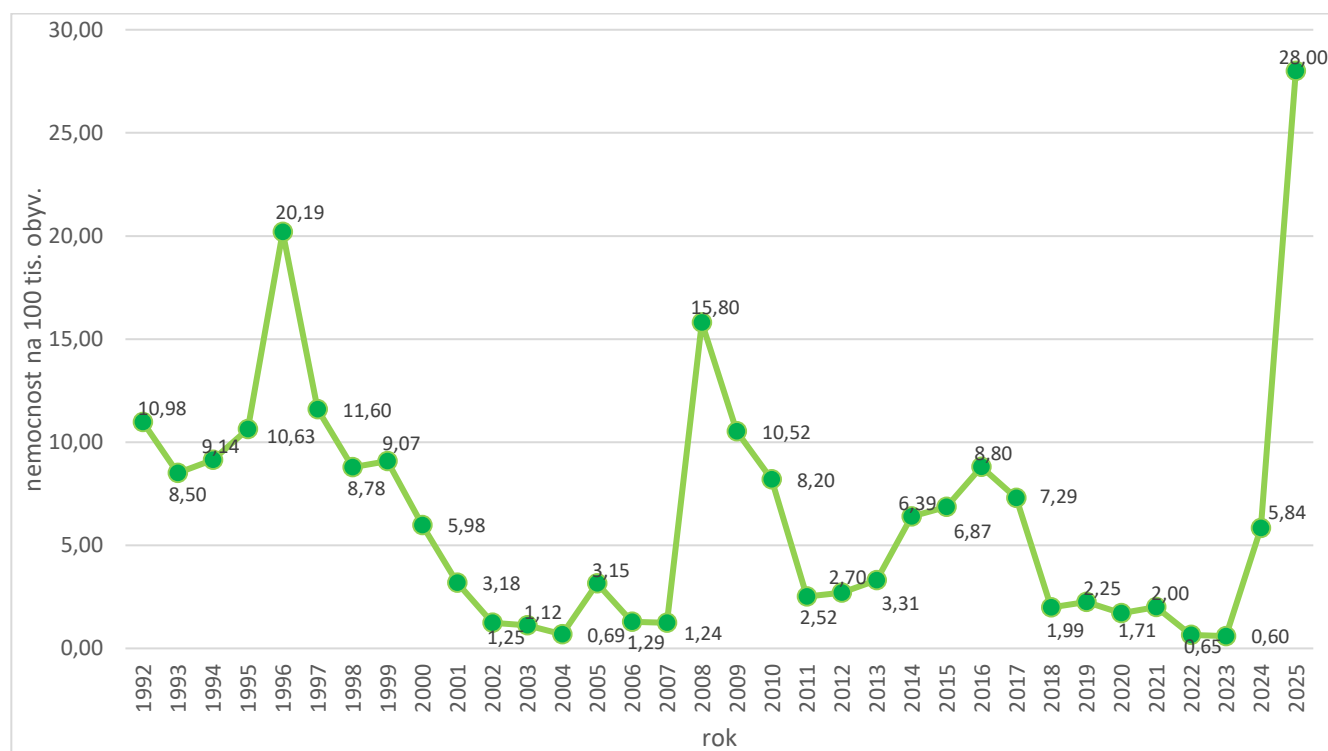
Prevence žloutenky A spočívá zejména v očkování. V České republice jsou registrovány bezpečné a účinné očkovací látky (vakcíny) pro děti i dospělé. Základní ochrany je dosaženo po jedné injekčně podané dávce. K získání dlouhodobé ochrany proti infekcím způsobeným virem hepatitidy A je nutné přeočkování druhou dávkou, které se provádí za 6–18 měsíců po podání první dávky.

Důležitou prevencí je pravidelné a časté mytí rukou mýdlem pod tekoucí vodou nebo použití alkoholové dezinfekce. To je nezbytné hlavně po použití toalety/WC, před jídlem a před přípravou jídla samotného, před ochutnáváním na trzích atd.

Hepatitida A se přenáší stolicí nemocného nebo infikovaného člověka a k nakažení stačí velmi malé množství virových partikulí (10-100). Pokud nemocný/infikovaný jedinec s VHA po sobě zanechá „stopu“ v podobě

zbytků stolice, které ale nemusí být viditelné (neumyté ruce po WC), na madle nákupního košíku, na madle/držadle v tramvaji, autobusu, metru, vlaku, na zábradlí atd., a já se v těchto místech chytím a následně si sáhnou na ústa, mohu se nakazit, pokud rukou „neviditelně“ kontaminovanou ochutnávám dobroty na trhu, v MHD, mohu se nakazit. Kontaminovanou/nečistou rukou mohu následně přenášet viry hepatitidy A na mobil a další předměty, kde může virus relativně dlouho přežívat. Virus hepatitidy A je velmi odolný a dlouho přežívá zejména v chladném a vlhkém prostředí jako je nyní. Čím studenější, vlhčí a drsnější je povrch, tím déle na něm může virus hepatitidy A přežívat.

Graf č. 6 - VHA, ČR, nemocnost v letech 1992 – 2025*

Zpracovali: Odd. epidemiologie infekčních nemocí SZÚ, Odd. biostatistiky SZÚ

*informace do data uvedeného v nadpise Zdroj: ISIN (EpiDat), AKSIT